

ساماندهی ۲ هزار شبه دولتی روی میز سران قوا

تسلط ۲۰ بنگاه عمومی بر ۶۰ درصد بورس و صنایع مادر، نسخه قدیمی واگذاری راه بن بست کشانده و پای «الگوی زنجیره سازی» این شرکت ها را به عالی ترین سطح تصمیم گیری باز کرده است

گزارش
محمد حجگو
روزنامه نگار

در حالی که اقتصاد ایران سال هاست با چالش کمبود سرمایه گذاری، انجماد دارایی ها و ناکارآمدی ساختاری دست و پنجه نرم می کند، تمرکز ثروت و مدیریت در دست غول های عمومی به نقطه عطف تازه ای رسیده است. بررسی های کارشناسی اخیر نشان می دهد حضور بیش از ۲ هزار شرکت تحت کنترل بخش عمومی در اقتصاد کشور، ابعاد جدیدی از یک تمرکز ساختاری سنگین را عیان کرده است؛ وضعیتی که نشان می دهد نسخه ساده و یکدست «واگذاری» دست کم برای شرکت های بزرگ و صنایع اصلی، دیگر به تنهایی پاسخگوی مشکلات ساختاری نیست.

سایه سنگین پیش از ۲ هزار شرکت بر پیکره اقتصاد

وقتی سخن از اقتصاد عمومی به میان می آید، ذهن ناخودآگاه تنهامتوجه ۳۴۶ شرکت دولتی به معنای حقوقی کلمه می شود. اما واقعیت فراتر از این است؛ حضور ده ها شرکت تحت کنترل دولت، نهاد های عمومی غیردولتی، صندوق های بانزینستگی و بانک های دولتی، جمع این بنگاه ها به بیش از ۲ هزار شرکت می رساند. این رقم، گویای وزن سنگین و ساختار پیچیده مالکیتی است که بخش قابل توجهی از منابع و ظرفیت های تولیدی اقتصاد ایران را در اختیار دارد.

تسلط شرکت های بخش عمومی بر بورس

اهمیت این شرکت هاتنها در تعداد آن ها خلاصه نمی شود، بلکه ریشه در سهم بی بدیل آن ها از بزرگ ترین بنگاه های کشور دارد. بر اساس داده های ساختاری اقتصاد کلان، از ۲۰ شرکت نخست بورس تهران، ۱۸۰ شرکت تحت کنترل بخش عمومی قرار دارند و همین ۲۰ بنگاه، بیش از ۶۰ درصد کل ارزش بازار بورس را به خود اختصاص داده اند. این تسلط در صنایع پیرشان و منبع محور نیز به اوج خود می رسد:

صنعت مخابرات: نزدیکاً به ۱۰۰ درصد در اختیار بخش عمومی
پالایش نفت: نزدیک به تمام صنعت
پتروشیمی: بیش از ۹۰ درصد

سیمان: حدود ۷۰ درصد

چنین تمرکز بالایی عملاً به این معناست که هرگونه سیاست گذاری در حوزه رشد صنعتی، توسعه بنگاه های بزرگ و سرمایه گذاری، ناگزیر به برخورد با این سد محکم و ساختار قرینه منتهی می شود.

چالش های ساختاری: از جزیره ای عمل کردن تا ضعف سرمایه گذاری

ارزیابی های کارشناسی در تبیین آسیب های این ساختار، تصریح می کنند که مسئله فراتر از سوددهی یا زیان دهی چند شرکت است؛ ما با مجموعه ای از چالش های بنیادی روبه روییم؛ پراکندگی مالکیت و مدیریت، تعدد لایه های واسط، ناپایداری مدیریتی و ضعف نظام ارزیابی عملکرد. نتیجه منطقی این ناکارآمدی آن است که بزرگی دارایی های بخش عمومی، لزوماً به معنای خلق ارزش، کارآمدی و هماهنگی کلان نیست. در بسیاری از موارد، شرکت های زیرمجموعه این بخش، مستقل از یکدیگر تصمیم می گیرند، پروژه های موازی تعریف می کنند و حتی در بازارهای داخلی و خارجی با یکدیگر وارد رقابت های غیرضروری می شوند.

آیناسخه «واگذاری» هنوز درمان است؟

در برابر این ناکارآمدی، راهکار سنتی و تکرار شده ای که در اسناد بالادستی و برنامه هفتم پیشرفت نیز بر آن تأکید شده، «واگذاری» است، یعنی اگر دولت یا نهاد عمومی در اداره بنگاه ناتوان است، مدیریت و مالکیت به بخش خصوصی منتقل شود.

اما پرسش کلیدی این جاست: آیا می توان این نسخه را برای صنایع بزرگ و سرمایه بر منبع محور کشور به طور کامل اجرا کرد؟ پاسخ نگاهداری، رئیس مرکز پژوهش های مجلس با تشریح موارد یادشده، دست کم تردیدهای جدی درباره امکان این واگذاری ها را مطرح می کند. به گفته او حجم دارایی های عظیم بخش عمومی در صنایع بزرگ به قدری است که بخش خصوصی توانمند، مجهز و متناسب با این حجم از سرمایه

اساساً شکل نگرفته است. به تعبیر ساده تر؛ نمی توان بخش بزرگی از اقتصاد را به بخش کوچک تری واگذار کرد. وی البته تأکید می کند که این بحث به معنای کنار گذاشتن اصل واگذاری نیست و در شرکت های کوچک تر یا جایی که بخش خصوصی توانمند وجود دارد، واگذاری همچنان می تواند به باید دنبال شود. تجربه دهه های گذشته نیز نشان داده که واگذاری های شتاب زده لزوماً به مدیریت کارآمدتر منجر نشده، بلکه در مواردی به خرد شدن مالکیت، پیچیده تر شدن ساختار کنترل و جابه جایی بنگاه ها میان لایه های مختلف بخش عمومی انجامیده است.

گره گشایی روی میز سران قوا

درمجموع اقتصاد ایران بر سر یک دوراهی سرنوشت ساز ایستاده است. از یک سو، استمرار وضعیت موجود و مدیریت جزیره ای شرکت های بخش عمومی، منابع ملی را به فرسایش می برد و از سوی دیگر، واگذاری خام دستانه ای غول های بزرگ به دلیل ضعف بخش خصوصی، چاره ساز نیست.

خروج از این بن بست، نیازمند طراحی الگوهای جایگزین و هوشمند برای سامان دهی مالکیت، مدیریت و زنجیره سازی شرکت های بخش عمومی است؛ راهکاری که پرونده آن اکنون روی میز سران قوا قرار گرفته و باید بتواند همزمان از ظرفیت عظیم این بنگاه ها برای سرمایه گذاری و پیشرفت استفاده کند و زمینه شکل گیری بخش خصوصی بزرگ تر و توانمندتر را فراهم آورد.

دوئل نماگرها در میدان تورم

از تقابل روند تورم نقطه ای با ماهانه تا شکاف نرخ های شهری و روستایی؛ داده های مهرماه قابی متناقض و چندلایه از وضعیت تورم نشان می دهند

کشور حدود ۰.۹۴ واحد درصد و سهم آموزش تنها حدود ۰.۱۴ واحد درصد بوده است، به این ترتیب حمل و نقل نقش پررنگ تری در بالا نگه داشتن نرخ ماهانه داشته است. در کنار این موارد، شاخص تفریح و فرهنگ نیز با رشد ۹.۸ درصدی در جمع رکورد داران جای گرفت. در مقیاس سالانه (در مقایسه با مهر سال گذشته) نیز داده ها نشان می دهند که در خانات با افزایش حدود ۲.۶ برابری، لوازم خانگی با رشد ۲.۲۹ برابری و حمل و نقل با ۲.۲۸ برابر شدن قیمت ها نسبت به مدت مشابه سال قبل، بالاترین سطوح ضربه پذیری از نوسانات اقتصاد کلان را ثبت کرده اند.

● شکاف ۱۸ درصدی تورم شهر و روستا

آمار مهرماه حاوی یک واگرایی عمیق منطقه ای و رفاهی نیز هست. بررسی تورم در برش مناطق مسکونی، تعمیق فاصله معیشتی میان شهرها و روستاها را آشکار می سازد؛ در حالی که تورم نقطه به نقطه در مناطق شهری ۸۵.۵ درصد بوده، این شاخص در مناطق روستایی روی عدد خیره کننده ۱۰۷.۰ درصد ایستاده است. همین شکاف در تورم سالانه نیز خود را نمایان کرده؛ جایی که نرخ سالانه روستاییان ۹۲.۳ درصد، فاصله ای بیش از ۱۸ واحد درصد با تورم ۷۴.۱ درصدی شهرنشینان دارد. به این ترتیب، دهک های کم درآمد تر روستایی بار سنگین تری از تورم سید مصرفی را تحمل کرده اند، چنان که تورم سالانه دهک اول به ۸۴.۸ درصد در برابر ۷۴.۸ درصد دهک دهم رسیده است. البته این شکاف تورمی بین شهر و روستا مسئله تازه ای نیست و نشان می دهد چگونه افشار روستایی که عمدتاً از دهک های پایین تر هستند، تحت تأثیر فشارهای تورمی قرار دارند.

● مورد عجیب و جالب استان تهران

در میان این صفارایی استانی و منطقه ای، تحولات استان تهران نیز تصویر متمایزی رقم زده است؛ پایتخت بابت تورم ماهانه ۳۰.۰ درصدی و نرخ سالانه ۶۳.۶ درصدی، در رتبه دوم کم تورم ترین استان های کشور در بعد ماهانه و پایین ترین نرخ تورم سالانه کشوری جای گرفت. این در حالی است که از منظر تورم ماهانه، این استان در شهرو در دره پنجمین و در مراد در دره ششمین تورم پایین در کشور بود. این رویداد، این سؤال را در میان کارشناسان ایجاد می کند که آیا این بهبود عملکرد و مهار نسبی رشد قیمت ها در پایتخت، ارتباطی با طرح تورم صفر شهرداری تهران در خصوص توزیع و تثبیت قیمت کالاهای اساسی نیز دارد یا حاصل تفاوت در وزن اقلام مصرفی از جمله نقش تعدیل کننده سهم بالای مسکن و اجاره در سبد خانوارهای تهرانی است؟

عملکرد مالی شش ماهه شرکت پتروشیمی شازند در سامانه کدال منتشر شد

رشد آمارهای شاراک ادامه دارد...

با نگاه به عملکرد کم نظیر و امیدبخش پتروشیمی شازند در شش ماهه نخست سال ۱۴۰۵ در مقایسه با مدت مشابه سال قبل از آن، شاهد ادامه موفقیت های این شرکت در حوزه های مختلف می باشیم. بر این اساس، درآمدهای عملیاتی شاراک با کسب ۵۶۶,۹۶۷,۶۴۸ میلیون ریال بیش از ۲۰ درصد افزایش یافته است.

سود ناخالص هم افزایش ۶۶۱ درصدی (۱۰۹,۸۹۲,۱۳۶ میلیون ریال) و سود عملیاتی رشد ۵۴۵ درصدی (۹۴,۹۱۰,۶۸۴ میلیون ریال) نسبت به شش ماهه سال ۱۴۰۴ را نشان می دهد.

ارزش آفرینی به سبک پتروشیمی شازند

عملکرد پتروشیمی شازند در شش ماهه نخست سال ۱۴۰۵ با وجود محدودیت های یاد شده را می توان یک «ارزش آفرینی» نامگذاری کرد. آنجایی که شاراک توانست بیش از حد تصور انتظارات سهامداران را محقق کند و به عنوان یکی از ارزشمندترین سهام بازار سرمایه کشور شناخته شود و همچنین در شرایط جنگی با استمرار در تولید، نیاز کشور را مرتفع سازد. یادآور می شود نسبت P/E سهام شرکت ۱۴/۶ و نسبت P/E گروه شرکت های پتروشیمی ۲۹/۹ می باشد؛ اکنون امید به افزایش سودآوری و بهره وری در شاراک پیش از گذشته است و این شرکت مسیر توسعه را با بالندگی و تجارب ارزشمندی طی خواهد کرد.

در دی ماه امسال؛

تولید ۱۶۲ هزار تن انواع محصولات در شرکت پتروشیمی آریاساسول

مدیرعامل شرکت پلیمر آریاساسول از تولید ۱۶۲ هزار تن انواع محصولات در شرکت پتروشیمی آریاساسول در دی ماه امسال خبر داد. محمدرضا حیدرزاده افزود: این شرکت با نماد آریا، در دی ماه امسال ۱۶۲ هزار تن انواع محصولات تولید کرد که ۵ درصد نسبت به ماه گذشته افزایش داشته است. وی به شکسته شدن رکورد مبلغ فروش تجمعی ۱۰ ماهه آریاساسول اشاره کرد و اظهار داشت: این شرکت توانست با فروش ۳۸۳ هزار میلیارد ریال طی ۱۰ ماهه سال ۱۴۰۳ رکورد مبلغ فروش تمامی ادوار خود را بشکند.

مدیرعامل شرکت پلیمر آریاساسول اضافه کرد: این شرکت در دی ماه موفق به فروش ۹۷ هزار تن انواع محصولات شد که در نتیجه مقدار فروش تجمعی ۱۰ ماهه به ۹۷۷ هزار تن رسید. حیدرزاده خاطر نشان کرد: بر اساس این گزارش، در دی ماه امسال این شرکت توانست است ۴۹ هزار میلیارد ریال به فروش رساند که رشد ۷۹ درصدی نسبت به دی ماه سال گذشته داشته است. وی افزود: با این میزان فروش، مبلغ فروش تجمعی ۱۰ ماهه ۱۴۰۳ به ۳۸۳ هزار میلیارد ریال رسید که رشد ۴۱ درصدی نسبت به دوره مشابه سال ۱۴۰۲ داشت و بالاترین میزان فروش تجمعی ۱۰ ماهه در تمامی ادوار فعالیت شرکت بوده است.

شرکت پلیمر آریا ساسول با بهره مندی از امکانات روز و پیشرفته دنیا، سالانه ۱/۱۰/۰۰۰ تن اتیلن در واحد LDPE و ۳۷۵/۰۰۰ تن پلی اتیلن سبک (۹ گرید تحت لیسانس استامی کرانه هلند) در واحد MDPE و ۳۷۵/۰۰۰ تن پلی اتیلن متوسط و سنگین (۱۰ گرید تحت لیسانس بازل آلمان) در واحد MD/HDPE تولید می نماید.

توقف ۱۰ روزه تولید در شرایط جنگی بنا به ملاحظات پدافند غیرعامل و همچنین کاهش خوراک نفتای دریافتی و تولید محصولات بر اساس ۸۰ درصد ظرفیت واحدهای تولیدی در طی دفاع مقدس سوم، به جرات می توان گفت: «جنگ هم مانع پتروشیمی شازند نشد»؛ پتروشیمی شازند در مدت شش ماه موفق به کسب سود خالص بیش از ۸ هزار میلیارد تومانی (۸۰,۷۰۸,۵۷۲ میلیون ریال) شد؛ حاشیه سود خالص شش ماهه شاراک نیز افزایش چشمگیر ۱۴,۲ درصدی را نشان می دهد که این میزان از حاشیه سود، از مجموع حاشیه سود خالص ۳ سال گذشته بیشتر می باشد.

برگزاری دوره آموزشی گزینش گامی نوین در جهت توان افزایی محققان و مصاحبه گران هسته گزینش غرب کشور

میر محمدی و ارائه گردید.دو روز پایانی این دوره نیز آقای محمد کریمی مطهر استاد هیات مرکزی گزینش وزارت نفت سرفصل های مرتبط با تحقیق و مصاحبه ارائه گردید و شرکت کنندگان با سرفصل های مرتبط با قانون گزینش و آیین نامه های اجرایی آن و همچنین اهمیت انطباقی فرآیند جذب با چارچوب های قانونی آشنا شدند.

الهام رحمانی سرپرست آموزش هسته مرکزی گزینش نیز با حضور در این دوره تصریح کرد: طرح جوان گرایی محققان و مصاحبه گران هسته گزینش غرب کشور، نویدبخش تزریق انرژی تازه، پویایی و کارآمدی بیشتر در بدنه ارزیابی و صیانت از منابع انسانی است و محققان حاضر در این دوره، شیوه های نوین صحت سنجی اطلاعات، رعایت اصول محرمانگی، حفظ حریم و دقت در جمع آوری مستندات را بر اساس دستورالعمل های مصوب مرور نمودند. لازم به ذکر است در این دوره آموزشی همچنین شاخص های صلاحیت سنجی اخلاقی، اعتقادی و حرفه ای بر اساس چارچوب های مدون مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت تا اطمینان حاصل شود که فرآیند ارزیابی با دقت، عدالت و رعایت حقوق افراد انجام می پذیرد.

دوره

در شش ماهه اول سال جاری صورت گرفت؛

تحویل ۹۸ میلیون متر مکعب گاز طبیعی

به جایگاه های CNG استان گیلان

مدیرعامل شرکت گاز استان گیلان از تحویل ۹۸ میلیون مترمکعب گاز طبیعی به جایگاه های CNG استان در نیمه نخست سال جاری خبر داد و تصریح کرد: بهره گیری هرچه بیشتر از سوخت های پاک همچون گاز طبیعی گامی موثر در صیانت از محیط زیست و ایجاد صرفه های اقتصادی برای جامعه است.

به گزارش روابط عمومی شرکت گاز استان گیلان، احمد دانائی، مدیر عامل شرکت گاز استان گیلان در تشریح عملکرد این شرکت طی شش ماهه نخست سال جاری اظهار داشت: مجموعه گاز توزیع شده در استان طی این مدت معادل ۳ میلیارد و ۶۸ میلیون مترمکعب بوده است که در راستای تأمین سوخت پاک مورد نیاز بخش حمل و نقل، ۹۸ میلیون مترمکعب گاز طبیعی به ۹۵ جایگاه عرضه CNG در سراسر استان گیلان تحویل داده شد.

دانائی با مقایسه آمار مصرف نسبت به مدت مشابه سال گذشته که میزان گاز تحویلی به جایگاه های CNG معادل ۱۰۹ میلیون مترمکعب بود، تصریح کرد: گازرسانی مستمر و پایدار به جایگاه های سوخت از رسالت های کلیدی این شرکت است که می تواند نقش مهمی در مدیریت مصرف سوخت بخش حمل و نقل استان داشته باشد.

مدیرعامل شرکت گاز گیلان در پایان با اشاره به اجرای پوشش «هشمن بهای بدون خودرو» در این مجموعه، اذعان کرد: توسعه فرهنگ استفاده از حمل و نقل عمومی، دوچرخه سواری و پیاده روی گامی مؤثر در جهت کاهش ترافیک شهری، افزایش بهره وری سوخت های پاک و کاهش بار آلودگی هواست و بی تردید مشارکت فعال کارکنان شرکت گاز گیلان و همراهی ارزشمند شهروندان در این پوشش، نقش موثری در ارتقای کیفیت زندگی شهری و توسعه پایدار خواهد داشت.